

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

งบการเงินเป็นแหล่งข้อมูลที่ทำให้ข้อมูลเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงานและการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของกิจการ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงผลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร หรือความรับผิดชอบของฝ่ายบริหาร ในการบริหารทรัพยากรของกิจการ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวล้วนแล้วแต่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ และหากเป็นบริษัทที่มีการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นักลงทุนสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจในการลงทุนในหลักทรัพย์ต่าง ๆ ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจขายหรือถือเงินลงทุนในกิจการต่อไปในอนาคต เป็นต้น

ความน่าเชื่อถือและคุณภาพของงบการเงินเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งต่อผู้ใช้งบการเงินในการนำไปประกอบการตัดสินใจเพื่อก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม ปัญหาข้อมูลอสมมาตร (Information asymmetry) กล่าวคือความสามารถในการเข้าถึงหรือรับข้อมูลเพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจของผู้ใช้งบการเงินที่ไม่เท่าเทียมกัน อาทิ เช่น นักลงทุนหรือผู้ใช้งบการเงินรายอื่น ๆ ที่จะได้รับข้อมูลในระดับที่แตกต่างจากข้อมูลที่ผู้บริหารได้รับ อีกทั้งปัญหาเรื่องตัวการ-ตัวแทน (Agency problem) ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารอาจมีการตกแต่งกำไรให้เป็นไปตามที่ตัวเองคาดหวัง รวมถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของตลาด เป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะสะท้อนความเป็นจริงของข้อมูลข่าวสารและราคาหลักทรัพย์ หากตลาดมีประสิทธิภาพย่อมสะท้อนข้อมูลและราคาที่เกี่ยวข้องความเป็นจริงของหลักทรัพย์ ในทางตรงกันข้าม หากตลาดไม่มีประสิทธิภาพ พฤติกรรมที่อาจมีการนำมาใช้ในการบิดเบือนสภาพของตลาด คือการตกแต่งกำไร (Earning management) เพื่อทำให้มีการรายงานผลกำไรเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดการณ์หรือเป็นไปตามเป้าหมายที่ฝ่ายบริหารได้เคยประกาศไว้ หรือทำให้ผลการดำเนินงานของกิจการไม่ผันผวนและราบเรียบกว่าความเป็นจริง

ข้อมูลทางการบัญชีนั้นหลายรายการยังคงขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหาร ซึ่งจากทฤษฎีการบัญชีเชิงบวก (Positive accounting theory) นำเสนอโดย วอส และ ซิมเมอร์แมน (Watts & Zimmerman, 1986) เสนอว่าผู้บริหารจะมีแรงจูงใจที่จะเลือกวิธีปฏิบัติทางการบัญชีที่จะทำให้ตัวเองได้ประโยชน์หรือให้ข้อมูลในงบการเงินเป็นไปในทิศทางที่ตัวเองต้องการ ซึ่งอธิบายถึงพฤติกรรมของฝ่ายบริหารไว้ดังนี้

1. สมมติฐานการบัญชีผลประโยชน์ (The bonus plan hypothesis) ภายใต้สมมติฐานนี้ ผลตอบแทนของฝ่ายบริหารจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ซึ่งจะกระตุ้นผู้บริหารให้เลือกนโยบายทางการบัญชีต่าง ๆ ภายใต้การให้ผลตอบแทนกับผู้บริหารนอกเหนือจากเงินเดือน โดยงบการเงินจะถูกนำมาเป็นเครื่องมือในการวัดผลปฏิบัติงาน ฝ่ายบริหารอาจมีแนวโน้มที่จะนำนโยบายบัญชีที่หละหลวม (Liberal accounting policies) มาใช้เพื่อสร้างผลตอบแทนให้กับตนเองสูงขึ้น หรือมีแนวโน้มที่จะลดผลประกอบการในปีนั้น ๆ ลง หากในปีใดมีผลประกอบการต่ำกว่าระดับที่ได้กำหนดไว้สำหรับการจ่ายโบนัส

2. สมมติฐานเรื่องข้อผูกมัดตามภาระหนี้สิน (The debt covenant hypothesis) ภายใต้สมมติฐานนี้ ผู้ให้กู้ยืมมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในเงื่อนไขสัญญาเงินกู้เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อการผิดนัดชำระหนี้ โดยหากกิจการใดกำลังฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญาเงินกู้ ฝ่ายบริหารจะมีแรงจูงใจในการรับเอาแนวทางปฏิบัติทางบัญชีหรือการทำรายการจัดหาเงินนอกงบดุลมาใช้เพื่อลดโอกาสฝ่าฝืนเงื่อนไขสัญญาเงินกู้

3. สมมติฐานเรื่องผลประโยชน์ฝ่ายรัฐ (The political cost hypothesis) ภายใต้สมมติฐานนี้ มองว่าการเมืองเป็นเรื่องของการแข่งขันระหว่างบุคคลฝ่ายต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการโอนถ่ายความมั่นคงไปยังตนเอง โดยหากกิจการต้องเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองย่อมทำให้เกิดต้นทุนตามมา ดังนั้นหากกิจการใดที่เข้าข่ายความสนใจจากทางการ ฝ่ายบริหารของกิจการเหล่านั้นย่อมมีแนวโน้มที่จะเลือกนโยบายทางการบัญชีที่จะช่วยลดผลประกอบการลง เพื่อลดความเสี่ยงทางการเมือง

โดยอาจเรียกพฤติกรรมข้างต้นว่า การตกแต่งกำไร ซึ่งการตกแต่งกำไรดังกล่าว สามารถกระทำได้จากความยืดหยุ่นของแนวทางการปฏิบัติทางการบัญชีที่กำหนดขึ้นจากหน่วยงานต่าง ๆ ทำให้เกิดความหลากหลายในการเลือกแนวทางการปฏิบัติในการบัญชี ซึ่งสามารถนำแนวทางดังกล่าวมาปรับแต่งผลการดำเนินงานให้เข้ากับลักษณะของแต่ละกิจการ (Tailor-made accounting) เพื่อรองรับความต้องการของหลาย ๆ ฝ่ายในองค์กร โดยอาจสะท้อนภาพของฐานะทางการเงินที่ทำให้การตัดสินใจของผู้งบการเงินเป็นไปอย่างผิดพลาดหรือให้ภาพลวงตาแก่ผู้ใช้งบการเงินได้ (Misguided or unrepresentative impression)

การที่งบการเงินเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสอดส่องการทำงานของฝ่ายบริหารว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้บริหารต้องจัดระบบบัญชีที่เหมาะสม โดยการเลือกใช้นโยบายบัญชีที่มีผลดีต่อกิจการ เพื่อสร้างความมั่นใจของผู้ถือหุ้นที่มีต่อพวกเขาและเพื่อสร้างความมั่นคงในหน้าที่การงานของตนเองตามทฤษฎีตัวแทน (The agency theory) ซึ่งมองว่าทุกคนภายในองค์กรล้วนแล้วแต่มีแรงผลักดันในการที่จะทำทุกอย่างเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวด้วยกันทั้งสิ้น โดย

ผู้บริหารจะมีเป้าหมายของกำไรที่ตนต้องการ ไปให้ถึง สามารถแบ่งเป้าหมายดังกล่าวได้ 4 เป้าหมาย คือ

1. การหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นผลขาดทุนหรือการหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นลบ
2. การหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าผลการดำเนินงานในอดีตหรือการหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่แสดงถึง โนวนุ่มที่ลดลง
3. การหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าประมาณการกำไรของผู้บริหารที่เคยแจ้งให้นักลงทุนทราบไว้แล้ว และ
4. การหลีกเลี่ยงการรายงานผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุน โดยในอดีต มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการตกแต่งกำไร (Earnings management) ในต่างประเทศ อาทิ เช่น งานวิจัยของดิกกลาง พาเทล และเซกหาเซอร์ (DeGeorge, Patel & Zeckhauser, 1999) ศึกษาบริษัทในสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1974-1996 เกี่ยวกับการตกแต่งกำไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายกำไร (Earnings management to exceed thresholds) พบว่ามีจำนวนบริษัทในสัดส่วนที่ต่ำมาก ๆ ที่แสดงผลการดำเนินงานที่ขาดทุนหรือลดลงเป็นจำนวนเล็กน้อย ในขณะที่มีบริษัทในสัดส่วนที่สูงมาก ๆ ที่แสดงผลการดำเนินงานที่มีกำไรหรือเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนเล็กน้อย และพบว่ามีจำนวนบริษัทในสัดส่วนที่ต่ำมาก ๆ ที่แสดงผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุนเพียงเล็กน้อย ในขณะที่มีจำนวนบริษัทในสัดส่วนที่สูงมาก ๆ ที่แสดงผลการดำเนินงานที่เป็นไปตามหรือเกินความคาดหวังของนักลงทุน

งานวิจัยของคาสนิค (Kasznik, 1999) ศึกษาบริษัทในสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1986-1993 ที่รายงานผลกำไรที่เท่ากับหรือสูงกว่าความคาดหวังของนักลงทุนเปรียบเทียบกับบริษัทที่คล้ายกันแต่รายงานผลกำไรที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุน (On the association between voluntary disclosure and earnings management) ได้ข้อสรุปว่า บริษัทที่รายงานผลกำไรที่เท่ากับหรือสูงกว่าความคาดหวังของนักลงทุนมีราคาหุ้นสามัญที่สูงกว่าบริษัทที่คล้ายกันแต่รายงานผลกำไรที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุน และผลเชิงบวกต่อราคาหุ้นจะยิ่งมากขึ้น หากบริษัทสามารถรายงานผลกำไรที่เท่ากับหรือสูงกว่าความคาดหวังของนักลงทุนได้อย่างต่อเนื่องติดต่อกัน 2 ปี และหากบริษัทดังกล่าวรายงานผลกำไรที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุนในปีต่อมา ราคาหุ้นของบริษัทจะลดลงอย่างมาก

และอีกหนึ่งงานวิจัยของมาซุโมโตะ (Matsumoto, 2002) ศึกษาบริษัทในสหรัฐอเมริกาในช่วงปี ค.ศ. 1985-1997 เกี่ยวกับแรงจูงใจของฝ่ายบริหารที่จะหลีกเลี่ยงผลการดำเนินงานที่ไม่เป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวัง (Management's incentives to avoid negative earnings surprise)

โดยเปรียบเทียบกำไรที่เกิดขึ้นจริงกับกำไรที่นักวิเคราะห์คาดการณ์ไว้ พบว่าสัดส่วนของบริษัทที่รายงานผลกำไรที่เท่ากับหรือสูงกว่าความคาดหวังของนักลงทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากและเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงเวลาดังกล่าว และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี และมาซูโมโตะ ได้ศึกษาถึงกลไกที่ใช้ในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว การตกแต่งกำไรเป็นวิธีการหนึ่งที่น่ามาใช้ กล่าวคือ หากผลการดำเนินงานจริงต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุน ฝ่ายบริหารก็สามารถตกแต่งกำไรให้สูงขึ้นได้

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการตกแต่งกำไรในประเทศไทย ได้มีการศึกษาการตกแต่งกำไรของฝ่ายบริหารในมุมมองต่าง ๆ และสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป อาทิเช่น

งานวิจัยของแวววัน ปรากฏษ์วัช (2545) ศึกษาการจัดการกำไรและผลตอบแทนของการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2539-2543 พบว่ามีการจัดการกำไรในช่วงปีเพิ่มทุนส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงกำไรเพิ่มขึ้นในปีเพิ่มทุน ผ่านทางการเปลี่ยนแปลงรายการพึงรับพึงจ่าย โดยดุลพินิจของฝ่ายบริหาร

งานวิจัยของอารีย์ เที่ยงทอง (2553) ศึกษาการตกแต่งกำไรกับการดำรงรักษาเงื่อนไขสัญญาเงินกู้ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2549-2551 พบว่าบริษัทที่มีเงื่อนไขสัญญาเงินกู้มีแนวโน้มในการตกแต่งกำไร โดยใช้รายการคงค้างในดุลพินิจของผู้บริหารเพื่อหลีกเลี่ยงการผิดเงื่อนไขสัญญาเงินกู้

และงานวิจัยของสุทธิณี เทพปริยะพล (2554) ศึกษาแบบแผนของผลกำไรรายไตรมาสและการตกแต่งกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2548-2552 พบว่าแบบแผนของผลกำไรรายไตรมาสไม่สามารถใช้เป็นข้อบ่งชี้ต่อพฤติกรรมการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างในไตรมาสที่ 4 ได้ในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม ยกเว้นอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร โดยในทางกลับกัน แบบแผนของผลกำไรกลับเป็นข้อบ่งชี้ต่อพฤติกรรมการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างในไตรมาสระหว่างกาล

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น พบว่าในต่างประเทศได้มีการศึกษาการตกแต่งกำไรให้เป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ ในขณะที่ในประเทศไทยได้มีการศึกษาการตกแต่งกำไรจากสถานการณ์และแรงจูงใจที่แตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่างานวิจัยในประเทศไทยจะมีการศึกษาถึงแบบแผนของผลกำไรและมีการชี้บ่งว่ามีการตกแต่งกำไรในไตรมาสระหว่างกาล แต่ยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรให้เป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ ทำให้ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นโอกาสที่ผู้วิจัยจะทำการศึกษาในเรื่องดังกล่าวของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อที่จะได้ทราบว่าผลการวิจัยที่จะได้จากการศึกษานี้จะสอดคล้องหรือแตกต่างจากงานวิจัยที่ได้เคยศึกษา

ในต่างประเทศหรือไม่ อีกทั้งเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินในการพิจารณาและวิเคราะห์ข้อมูลรายงานทางการเงินในการประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารมีการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างเพื่อให้กำไรที่แสดงในงบการเงินนั้นเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ ซึ่งนักวิเคราะห์ได้ทำการวิเคราะห์จากผลประกอบการที่ผ่านมาประกอบกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และได้สรุปทวิเคราะห์ไว้ในช่วงต้นปี (ไตรมาสที่ 1)

สมมติฐานการวิจัย

งานวิจัยของคาสนิค (Kaszniak, 1999) ได้สรุปว่าบริษัทที่รายงานผลกำไรที่เท่ากับหรือสูงกว่าความคาดหวังของนักลงทุนและผลเชิงบวกต่อราคาหุ้นนี้จะยิ่งมากขึ้น และตาม ทฤษฎีต้นทุนธุรกรรม (Transactions costs theory) ได้สรุปไว้ว่าบริษัทที่รายงานผลกำไรที่สูงกว่าจะได้รับเงื่อนไขที่ดีในการทำรายการกับผู้มีส่วนได้เสียซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการทำรายการกับผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลายอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าบริษัทที่รายงานผลกำไรที่ต่ำกว่า ซึ่งผลการศึกษาเชิงประจักษ์ของมาซุโมโตะ (Matsumoto, 2002) สอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว โดยได้อธิบายแรงจูงใจของผู้บริหารที่ต้องการหลีกเลี่ยงการรายงานผลกำไรที่ต่ำกว่าความคาดหวังของนักลงทุนและการตกแต่งกำไรเป็นอีกกลไกหนึ่งที่ฝ่ายบริหารของบริษัทนำมาใช้เพื่อให้กำไรเป็นไปตามเป้าหมายดังกล่าว ตลอดจนงานวิจัยของสุทธิณี เทพปริยะพล (2554) ได้สรุปไว้ว่า แบบแผนของผลกำไรเป็นข้อบ่งชี้ต่อพฤติกรรมกรรมการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างในไตรมาสระหว่างกาล และพฤติกรรมดังกล่าวมีความต่อเนื่องหลายปีติดต่อกัน

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับผลกำไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพยายามที่จะรายงานผลกำไรให้เป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวัง ซึ่งการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้างโดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร เป็นอีกหนึ่งเครื่องมือที่ฝ่ายบริหารสามารถนำมาตกแต่งกำไรเพื่อให้บริษัทมีกำไรเป็นไปตามเป้าหมายได้ ผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานงานวิจัยที่ 1 ดังนี้

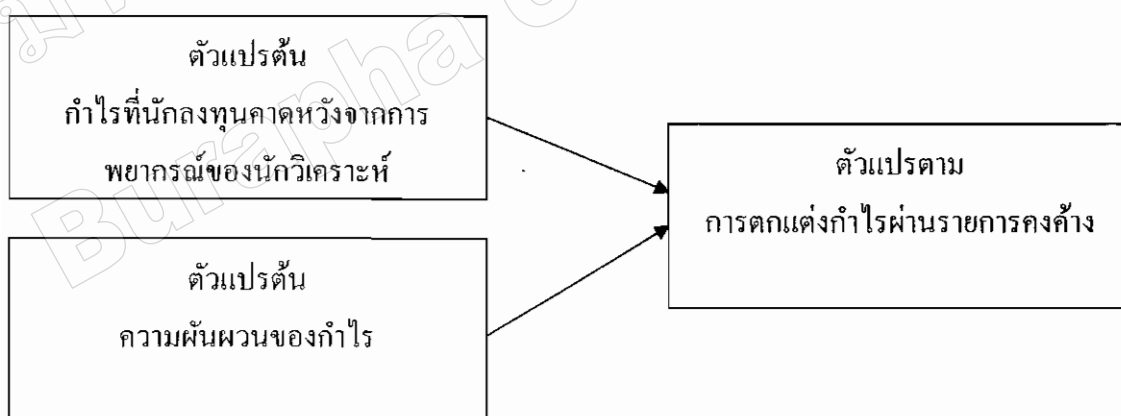
H_1 : บริษัทที่มีกำไรเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์จะมีการตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง โดยดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร

อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยในอดีตที่สนับสนุนการปรับกำไรให้สม่ำเสมอ/ การเกลี้ยกำไร (Income smoothing hypothesis) ซึ่งเป็นการปรับแต่งความผันผวนของกำไรอย่างจงใจของฝ่าย

บริหารของกิจการ เพื่อให้ไปสู่ระดับกำไรที่ฝ่ายบริหารพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นระดับกำไรที่ปกติ สำหรับกิจการขณะนั้น อาทิเช่น งานวิจัยของจิวอรีและโรเนน (Givory & Ronen, 1981) ซึ่งศึกษาว่าผู้บริหารมีพฤติกรรมปรับปรุงประมาณการในช่วงไตรมาสที่สี่เพื่อที่จะรักษาระดับความผันผวนของผลกำไรประจำปี และผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีความพยายามที่จะตกแต่งกำไรในไตรมาสที่สี่เพื่อที่จะลดระดับความเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นสำหรับผลกำไรในช่วงไตรมาสระหว่างการเพื่อลดระดับการเปลี่ยนแปลงของผลกำไรประจำปีไม่ให้ความผันผวนมากจนเกินไป แสดงให้เห็นว่าบริษัทที่มีกำไรเป็นไปตามแบบแผนหรือบริษัทที่มีกำไรราบเรียบ การตกแต่งกำไรจะน้อยกว่าบริษัทที่มีกำไรผันผวนมากกว่าโดยอาจเป็นผลกระทบจากธุรกิจของบริษัทเองหรือภาวะเศรษฐกิจในช่วงนั้น ๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีสมมติฐานงานวิจัยที่ 2 ดังนี้

H₂: บริษัทที่มีกำไรเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์และมีความผันผวนของกำไรมากกว่า จะมีการตกแต่งกำไรมากกว่าบริษัทที่มีกำไรเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์และมีความผันผวนของกำไรน้อยกว่า

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1-1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

จากการศึกษาการตกแต่งกำไรภายใต้แรงจูงใจทำกำไรให้เป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. เป็นแนวทางสำหรับผู้ใช้งบการเงินในการวิเคราะห์ข้อมูล และเข้าใจแรงจูงใจในการตกแต่งกำไรเพื่อให้เป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวัง ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถวิเคราะห์ข้อมูลรายงานทางการเงินและนำไปประกอบการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาเรื่อง การตกแต่งกำไร เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาและพัฒนางานวิจัยต่อไปในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ครอบคลุมเฉพาะบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีผลกำไรประจำปีเป็นไปตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ในช่วงไตรมาสแรก โดยรวบรวมข้อมูลการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์เปรียบเทียบกับกำไรประจำปี ในช่วงปี พ.ศ. 2553-2555 รวมระยะเวลา 3 ปี และรวบรวมข้อมูลจากงบการเงินประจำปี ในช่วงปี พ.ศ. 2547-2555 เพื่อเข้าสู่ตัวแบบ Modified Jones โดยแบ่งเป็น 7 กลุ่มอุตสาหกรรม ทั้งนี้ไม่รวมกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงินที่ประกอบไปด้วย กลุ่มเงินทุนและหลักทรัพย์ กลุ่มประกันภัยและประกันชีวิตและกลุ่มธุรกิจธนาคาร เนื่องจากข้อมูลในงบการเงินมีคุณลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น รวมถึงบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ใหม่ และกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนด

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้จัดเก็บข้อมูลตามปีบริษัทสำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่มีข้อมูลปรากฏอยู่ในการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ในช่วงไตรมาสแรก
2. การวิจัยครั้งนี้ใช้ตัวแบบในการวัดการตกแต่งกำไรของ Modified Jones ซึ่งตัวแบบในการวัดการตกแต่งกำไรมีหลายวิธี

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

กำไรตามที่นักลงทุนคาดหวังจากการพยากรณ์ของนักวิเคราะห์ หมายถึง บริษัทที่มีกำไรประจำปีมากกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยของการพยากรณ์กำไรประจำปีของบริษัทจากนักวิเคราะห์ในไตรมาสที่ 1

การตกแต่งกำไร (Earning management) หมายถึง การที่ฝ่ายบริหารใช้ดุลพินิจในการทำให้เกิดรายการค้าอันส่งผลกระทบต่อรายงานทางการเงิน เพื่อบิดเบือนการรายงานผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงต่อผู้มีส่วนได้เสีย และเพื่อควบคุมผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกับภาวะสัญญาซึ่งขึ้นกับตัวเลขทางบัญชีที่ได้รายงานนั้น (Healy & Wahlen, 1999, p. 368)

การตกแต่งกำไรผ่านรายการคงค้าง (Accrual-based earnings management) หมายถึง การที่ฝ่ายบริหารใช้ดุลพินิจต่อการเลือกนโยบายบัญชี การตั้งประมาณการทางการบัญชีต่าง ๆ โดยอาศัยความไม่สอดคล้องกันระหว่างการรับรู้รายการตามเกณฑ์คงค้างและกระแสเงินสดของบริษัทจากการจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง เช่น การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ การประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์ การคิดค่าเสื่อมราคาและการด้อยค่าของสินทรัพย์ เป็นต้น

รายการคงค้างโดยดุลพินิจของฝ่ายบริหาร หมายถึง รายการคงค้างที่ถูกควบคุมจากบริษัท โดยเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากฝ่ายบริหาร ซึ่งสามารถคำนวณได้จากรายการคงค้างทั้งสิ้นหักด้วยรายการคงค้างที่ไม่ขึ้นอยู่กับการดุลพินิจของฝ่ายบริหาร